

**TB-támogatott
gyógyszerforgalmi
adatok elemzése**

**Publikus NEAK adatok
feldolgozása
2022 augusztus**

Photo: Wikipedia

Domain-tudás

Magyarországon a gyógyszertárakban lehet (elsősorban) gyógyszerekhez jutni. A gyógyszertárak alapvetően 4 fajta terméktípust forgalmaznak (a patikák tevékenysége részletesen szabályozott, lásd, pl. www.hgysz.hu oldalon "Magyar jogszabályok"):

- vannak az **egyéb termékek** (étrendkiegészítők, vitaminok, gyógy-kozmetikumok, kötszerek, vérnyomásmérők, vércukormérők, pelenkák, betétek, stb.);
- vannak olyan gyári gyógyszerek, amelyeket saját magunk döntése alapján veszünk be (pl. egy fejfájás esetén), ezek az un. **OTC**-("over the counter") (vény nélküli) **-készítmények**
- vannak olyan gyári gyógyszerkészítmények is, amelynek a szedését az orvos rendeli el vényen: ezek az **(Rx)**, azaz **vényes gyógyszerek**;
- vannak végül olyan készítmények, amelyeket a patika saját maga állít elő és csomagol (**magisztrális készítmények**).

Ez az utóbbi 2 csoportba tartozó vényes (gyári illetve magisztrális) készítmények egy részének (nem ritkán igen magas) árához az állam TB-támogatást nyújt, így a betegek nem piaci áron juthatnak hozzá. Egy jó áttekintés erről olvasható az NNK (egeszsegvonal.gov.hu) "Gyógyszerek ártámogatása" oldalán.

A gyógyszerek árához nyújtott támogatás igénylése és kezelése éves szinten több száz milliárd forintot mozgató pénzügyi folyamat (közfinszírozás), amelynek adatfeldolgozási háttere is részletesen szabályozott (lásd "BÉVER-elszámolás" a neak.gov.hu oldalon). A **NEAK** (Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő) havi rendszerességgel riportokat készít ezen (közfinszírozási elszámolások) alapján és közzéteszi honlapján ("Publikus forgalmi adatok, elemzések > Gyógyszer"). Ezen MS-Access illetve dBase formátumú riportokon keresztül lehetséges áttekintést nyerni a mindenkori **TVGY** (magyar **Támogatott Vényes Gyógyszerpiac**) méretét és folyamatait.

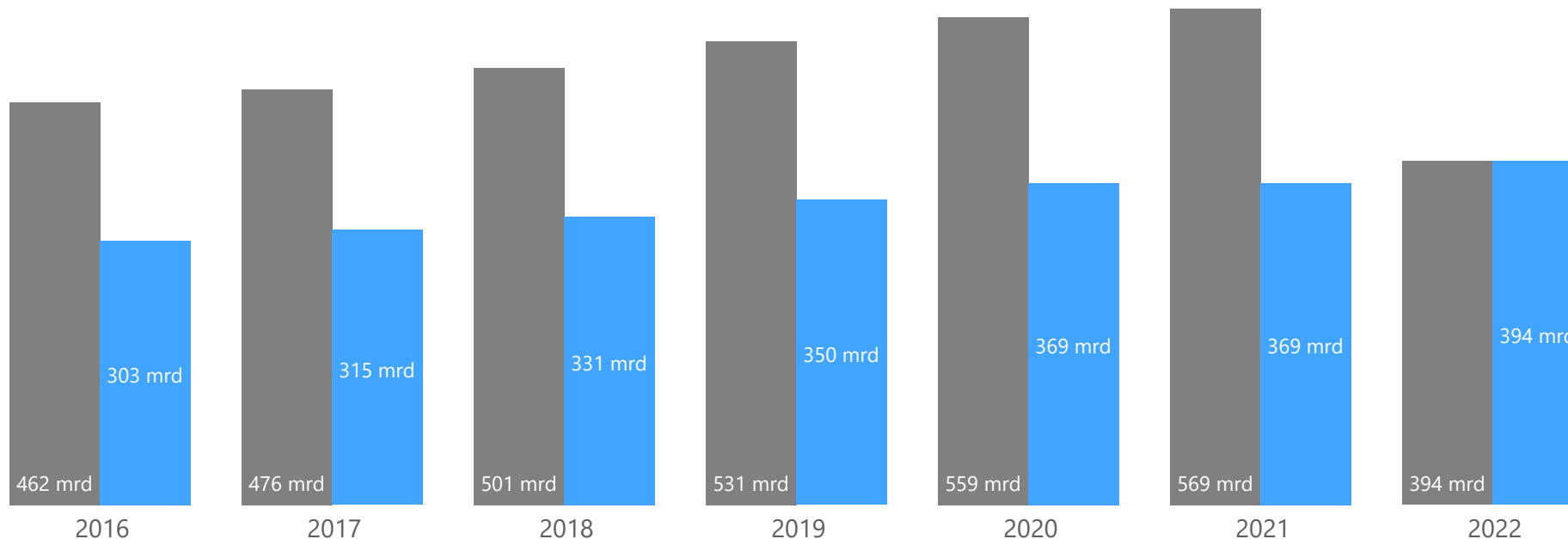
Jelen tanulmány magánvéleményt fogalmaz meg.

Dr. Gábor Tamás, 2022.szeptember 23.

A támogatott vényes gyógyszerforgalom elmúlt 7 éve

● Éves forgalom ● Forgalom 1-8 hó

Éves növekedés [%]

2022 várható fogyár forgalma
átlagos betöltöttség alapján

599 mrd

Átlagos betöltöttség mértéke
1-8 hónapig

0,658

Aktuális időszak

202208

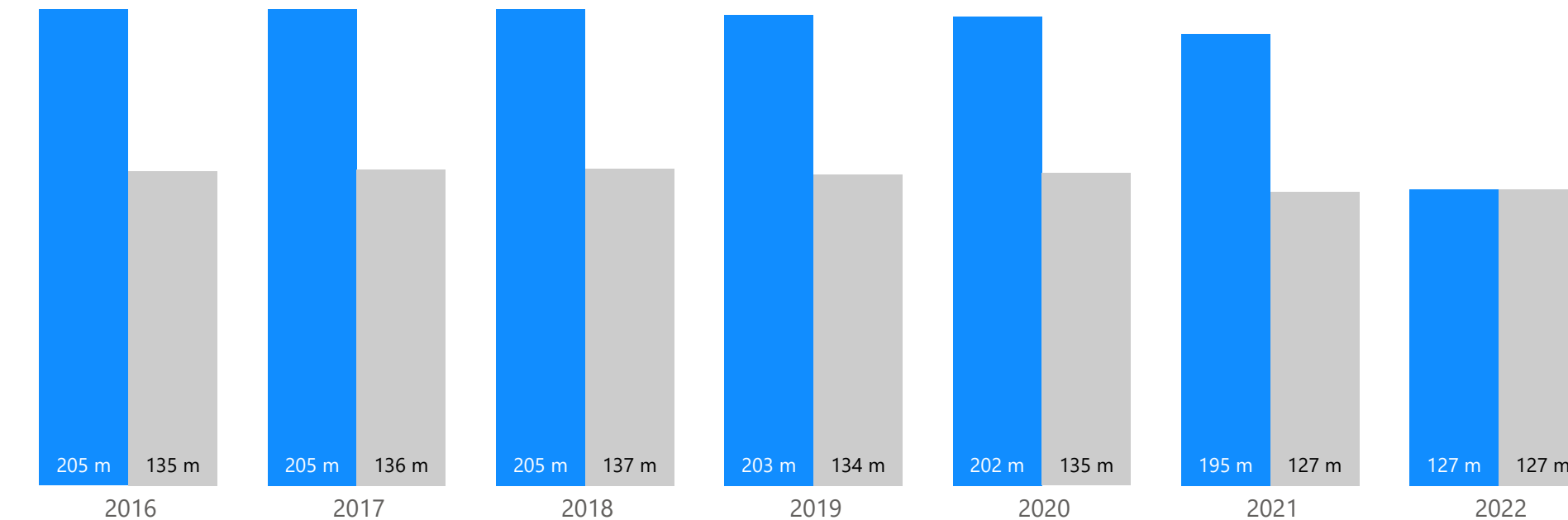
Forgalommnövekedés
mértéke 2022 várható
fogyár forgalom alapján [%]

5,32

6 évre visszamenőleg ábrázoltam az éves bruttó fogyár-forgalmakat az azonos időszakai (1-8 hónap) mellett. Hat év átlagos betöltöttségi mértéke 65,8 %-os volt (azaz az első 8 hónap alatt az éves fogyás 65,8 %-a fogyott). Ezen átlagos mutató alapján a prognosztizálható éves bruttó fogyár-forgalom (támogatott, vényes) 599 milliárdra adódik. Ez 5,32 %-os növekedés, ami a tavalyi 1,8 % után inkább a 2019-es (utolsó béke) év időszakát idézi.

A dobozforgalom alakulása 7 év alatt

● Éves dobozforgalom ● Időszaki dobozforgalom

Éves csökkenés [%]

Aktuális időszak

202208

Átlagos betöltöttség
mértéke 1-8 hónap

0,661

Átlagosan évente
elszámolt készítmény
darabszám [db]

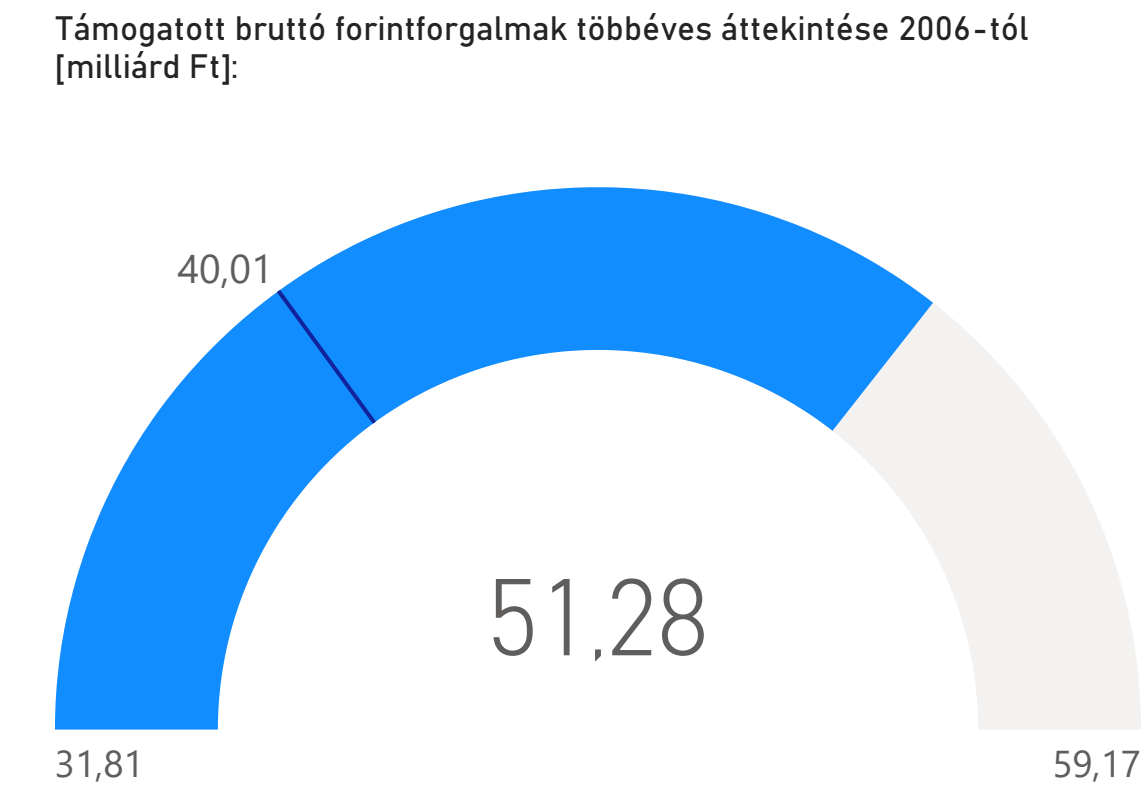
5 194

Az éves dobozforgalom tekintetében a folyamatos csökkenés vált a normalitássá. A tavalyi 3,7 %-os zsugorodás talán kirívó, de a trend egyértelmű: a piac gyógyszeres dobozban mérve zsugorodik. Érdekes, hogy a piacon lévő készítmények számossága tavaly volt a legnagyobb: 5300 féle készítmény forgalmát számolták el. Idén, 2022 első 8 hónapjában 5175 különféle készítményt váltottak ki a betegek, az elmúlt 6 év átlaga 5194 féle termék.

Az éves várható dobozforgalom az átlagos betöltöttség alapján prediktálva 192,89 millió doboz lesz várhatóan, ami -1,1 %-os további csökkenést mutat.

A mostani (elmúlt havi) támogatott gyógyszer-forgalom főbb mutatói

Utoljára feldolgozott időszak (hónap):	Előző havi támogatott fogyár forgalom [milliárd Ft]:	Előző havihoz képest forgalmi változás [%]:	Aktuális havi támogatott fogyár forgalom [milliárd Ft]:	Idei havi átlag fogyár forgalom [milliárd Ft]:
202208	47,53	7,89	51,28	49,25

Előző év azonos havi forgalom [milliárd Ft]:	Eltérés az előző év azonos hónapjához: [%]:
45,82	11,92

Ebben a hónapban is a forgalom magasan a 12 éves átlag feletti volt:

- a 12 éves minimum 31 milliárd,
- a 12 éves átlag 40 milliárd,
- a 12 éves maximum 59 milliárd forint volt.

A 2022 éves átlagot az augusztus 4 %-kal múlta felül.

Az aktuális forgalom magasan, 11,92%-kal haladta meg 2021 augusztus hónap fogyár forgalmát.

Utolsó hét évad támogatott gyógyszer-forgalmi mutatóinak havi alakulása

● 2016 ● 2017 ● 2018 ● 2019 ● 2020 ● 2021 ● 2022

Előző havi támogatott fogyár
forgalom [milliárd Ft]:

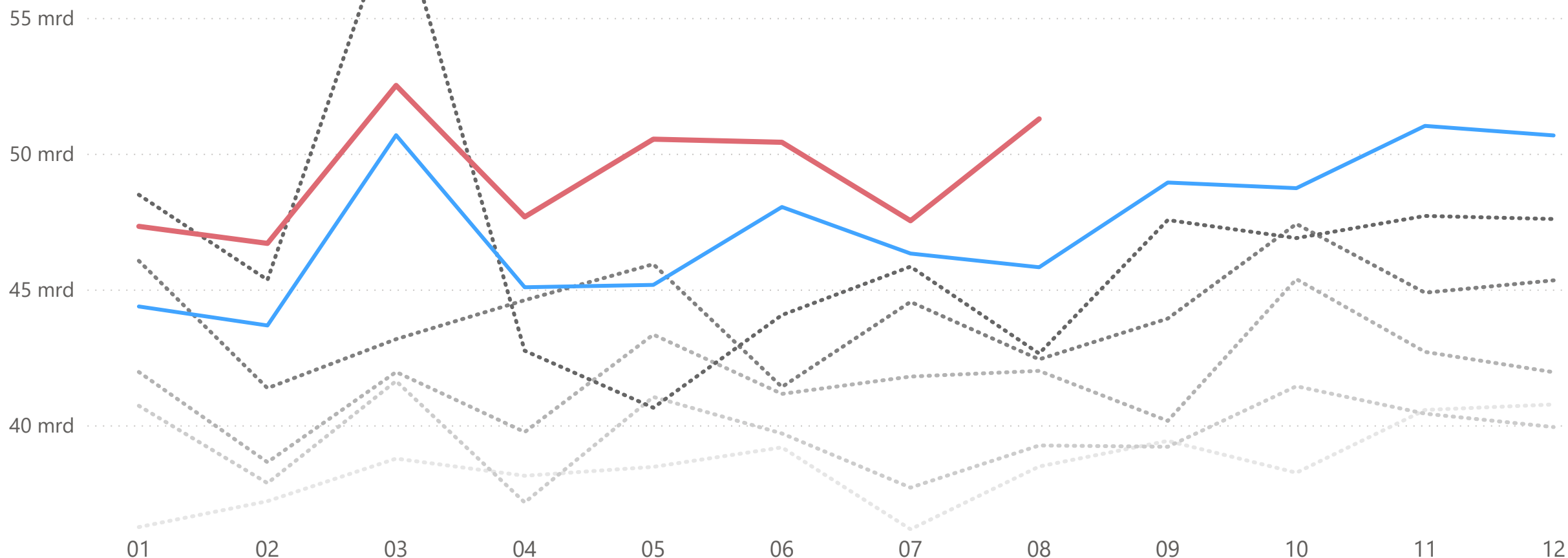
47,53

Előző havihoz képest forgalom
növekedés / csökkenés [%]:

7,89

Aktuális havi támogatott fogyár
forgalom [milliárd Ft]:

51,28

A 7,89 %-ot javuló 2022 augusztusi messze a legmagasabb havi fogyár forgalom. Az év végi prognózis 599 milliárd forintra adódik a már ismertett módszer szerint.

Havi dobozforgalmak alakulása az elmúlt 7 évben

Előző havi doboz forgalom
[millió db]:

14,97

Aktuális havi doboz forgalom
[millió db]:

15,82

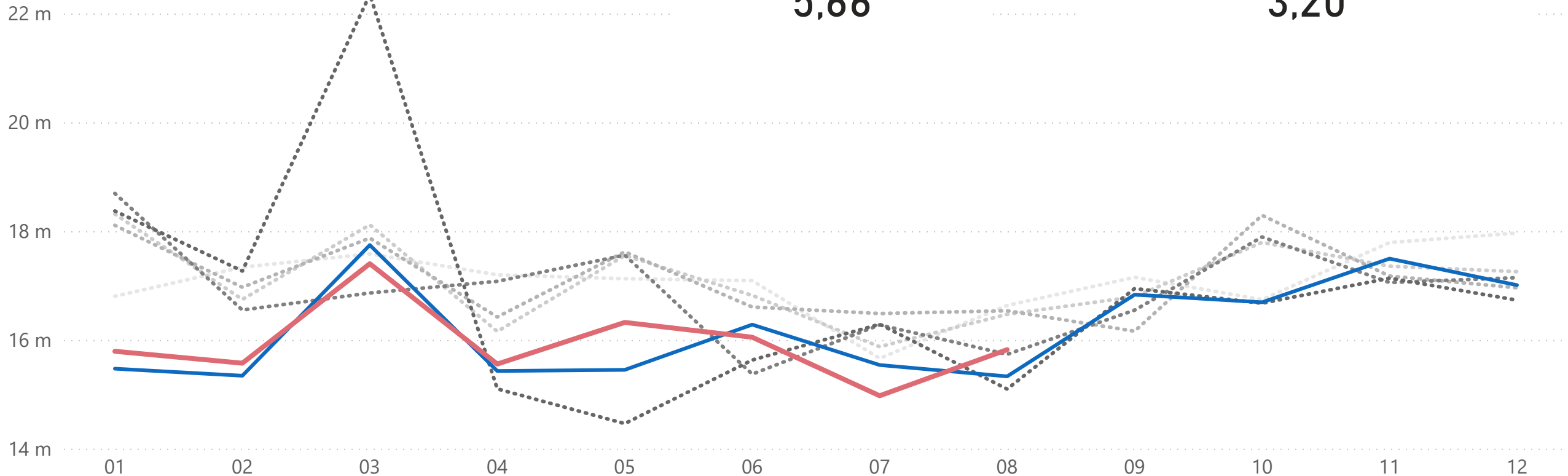
● 2016 ● 2017 ● 2018 ● 2019 ● 2020 ● 2021 ● 2022

Előző havihoz képest forgalom
növekedés / csökkenés [%]:

5,66

Előző év azonos hónaphoz képest forgalom
változás [%]:

3,20

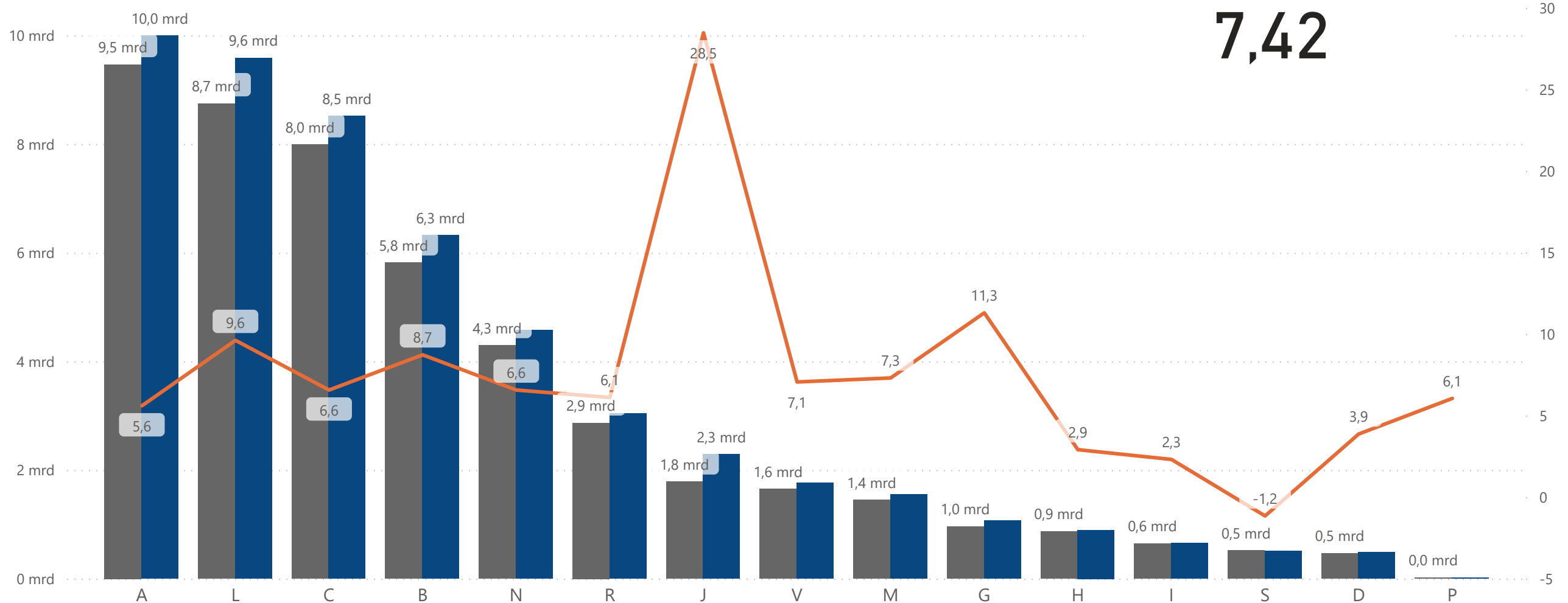
Az augusztusi 7,89 %-ot javuló fogyár-forgalom mögött szerényebb, 5,66 %-os dobozforgalmi növekedés húzódik meg. 2022 augusztusa a COVID-évek legjobb augusztusa, 2016-2018 években voltak ennél magasabb augusztusi dobozforgalmak.

Fogyár forint-forgalom ATC1 főcsoportonként

Átlagos változás %:

7,42

● '22 júliusa ● '22 augusztusa ● változás %

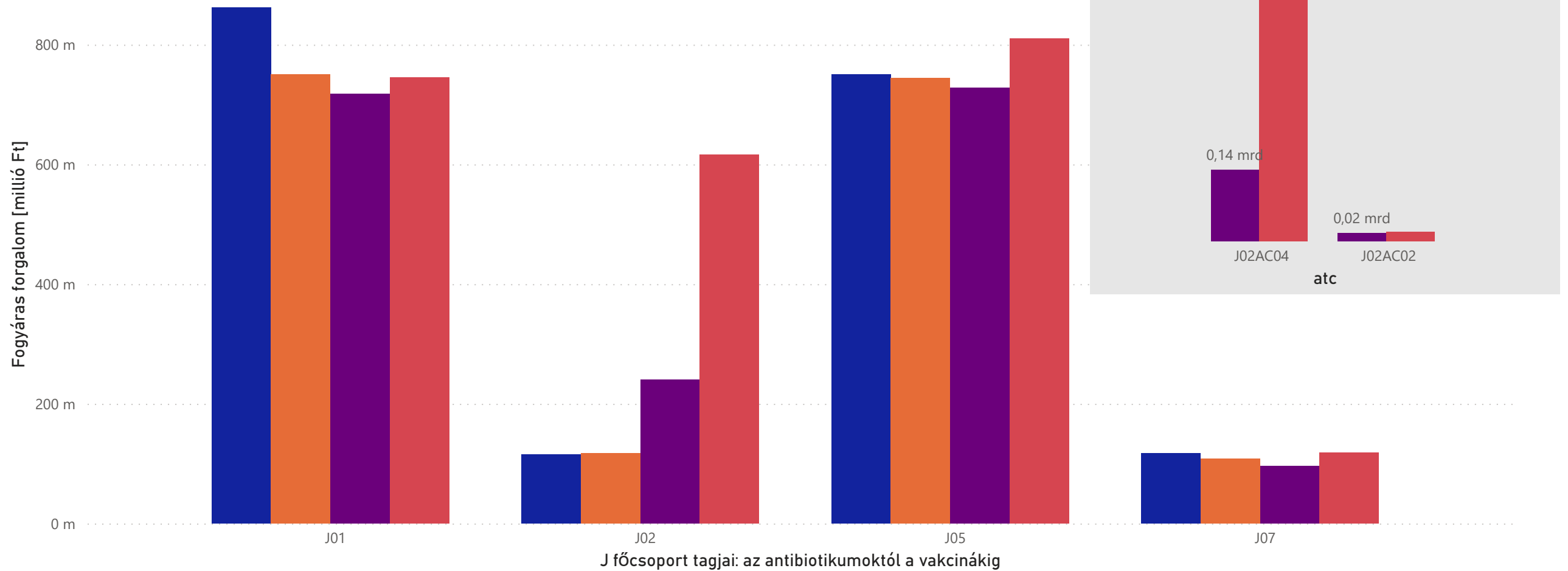

Az augusztusi forgalomm növekedés minden ATC1 hatástani főcsoportban jelentkezett (kivéve az "S" csoportot, ahol csökkenés volt). Kiemelkedik a "J" szisztémás fertőzés-ellenes szerek csoportja a 28,5 %-os illetve a "G" (urogenitális rendszer és nemi hormonok) csoportja, ahol 11,3 %-os volt a növekedés.

J főcsoport forgalma forintban az elmúlt 4 hónap során

idoszak ● 202205 ● 202206 ● 202207 ● 202208

A "J" főcsoportban két területen történt nagyobb növekedés:

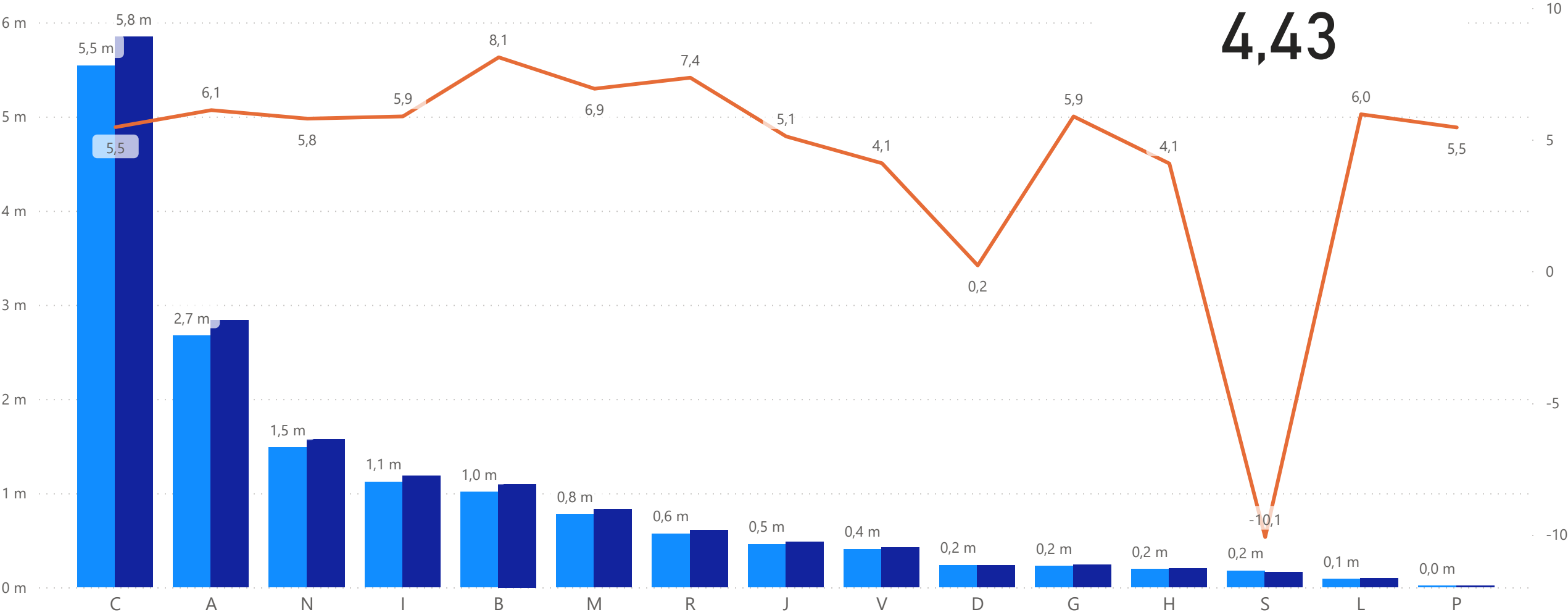
- J02 szisztémás gombaellenes szerek esetében 240 milliőről 616 millióra (J02AC04 posaconazole készítmények)
- J05 szisztémás vírusellenes szerek esetében 728 milliőről 810 millióra növekedett a havi forgalom

Dobozforgalom ATC1 főcsoportonként

'22 júliusa '22 augusztusa változás %

Átlagos változás %:

4,43

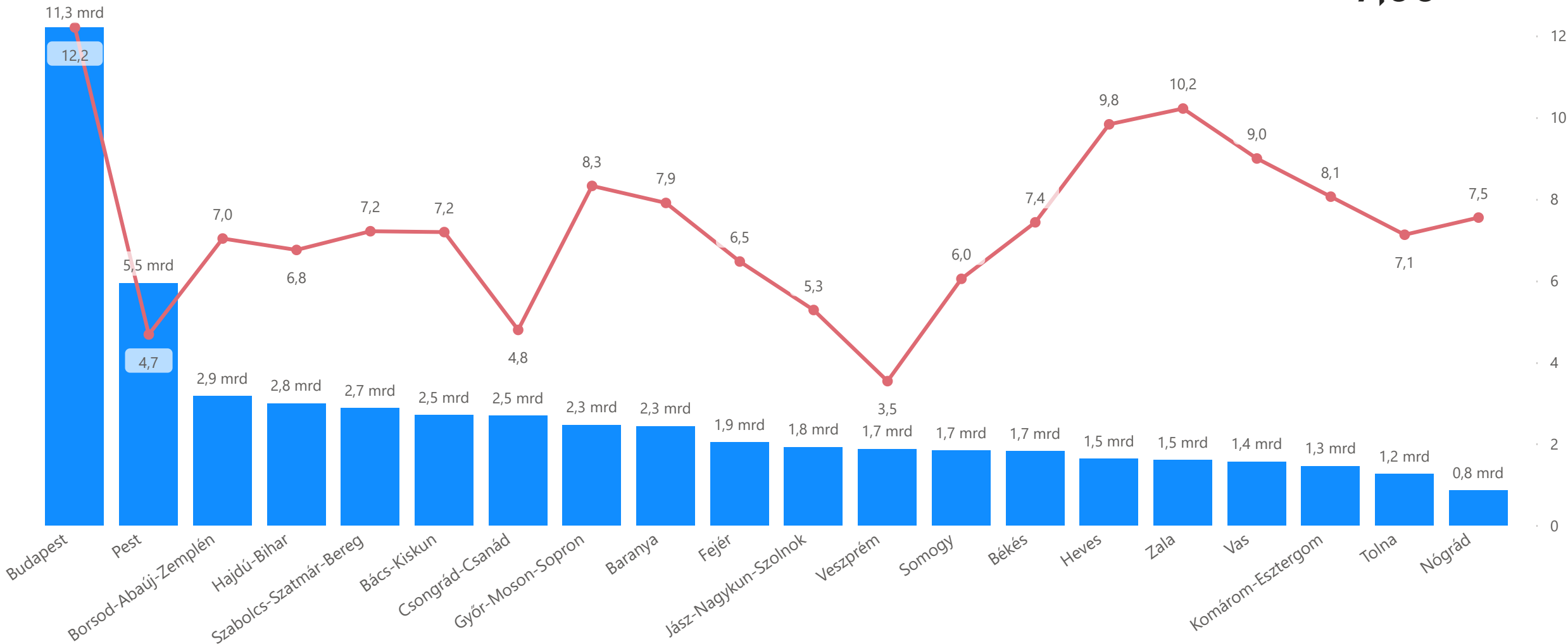
Dobozforgalom szempontjából 2022 augusztusában is megmutatkozik a forgalom-növekedés, átlagosan 4,43 %-os bővülésről beszélhetünk. A megoszlás igen vegyes, kiemelkedik a "B" (vér és vérképzőszerek) 8,1 %-os növekedése. Az "S" csoport esetében jelentős (-10,1 %-os) forgalomcsökkenés volt.

Megyei fogyár-forgalom és változás előző havihoz képest

● '22 augusztusi forgalom ● változás előző havihoz

Átlagos változás %

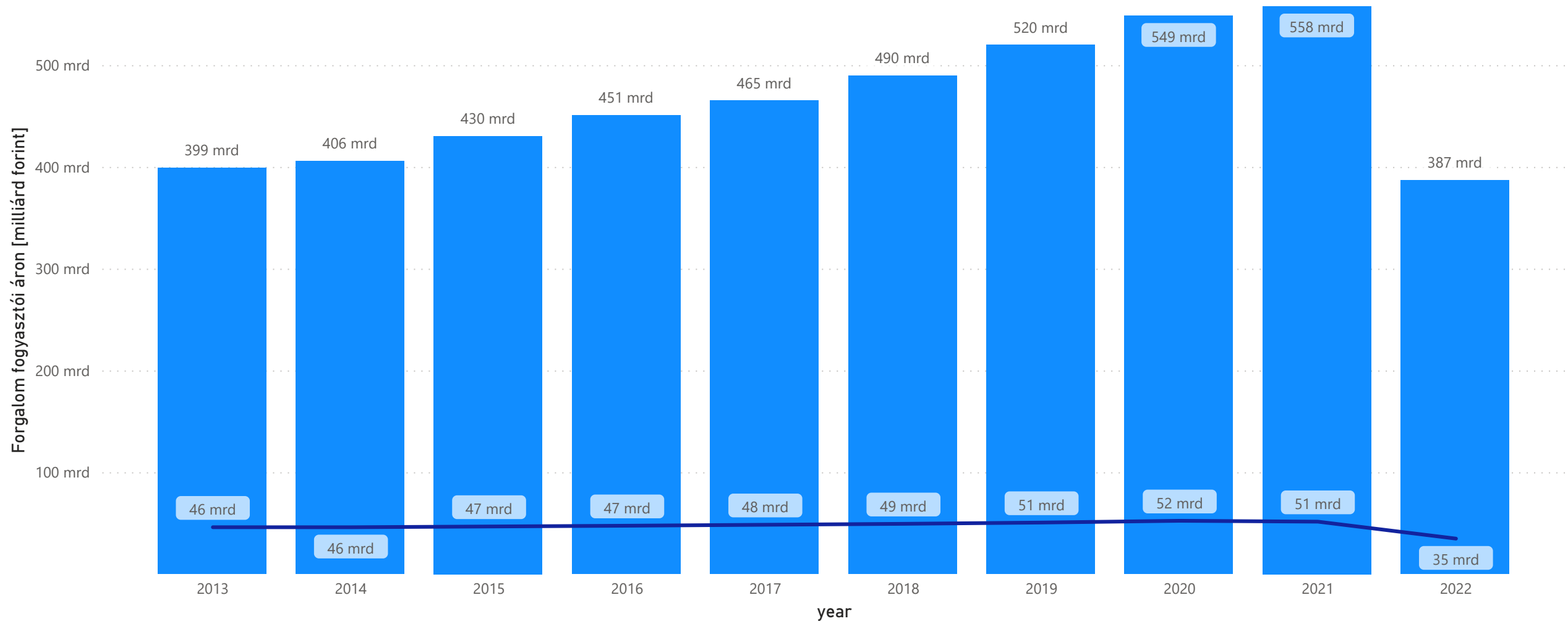
7,33

Minden megye forgalma nőtt. Magasan átlag felett növekedett a forgalma Budapestnek, Heves, Zala és Vas megyéknek.

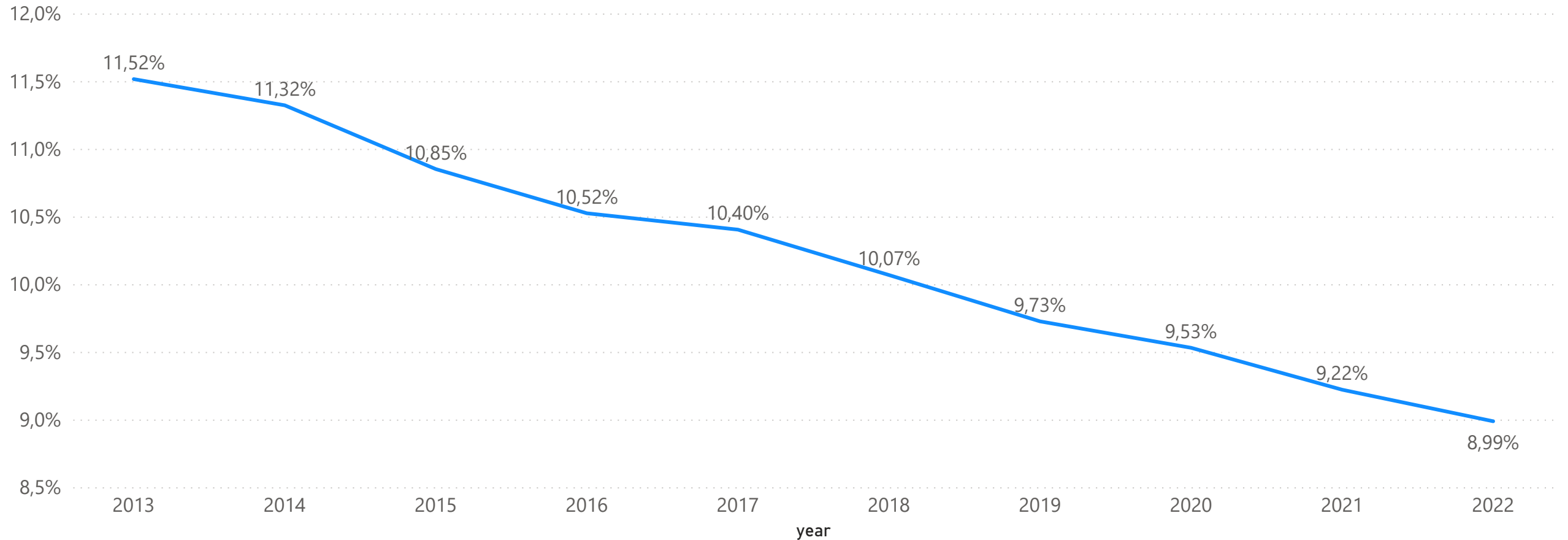
Pest, Csongrád és Veszprém megye forgalma mélyen az átlag alatt növekedett.

Gyógyszerspecialitások éves fogyár forgalma vs. éves patikai árréstömeg

A gyógyszerspecialitások 2022 éves fogyár forgalma várhatóan 599 milliárd forint lesz várhatóan (ez 5,32 %-os éves növekedés 2021-hez képest). Aránypárral (12/8) számolva a szegmensben realizálható várható árrés 52,5 milliárdra adódhat az év végére. Ez 2,9 %-os éves növekedést mutat országosan (persze egyéni területi és méretbeli eltérések jelentősek lehetnek).

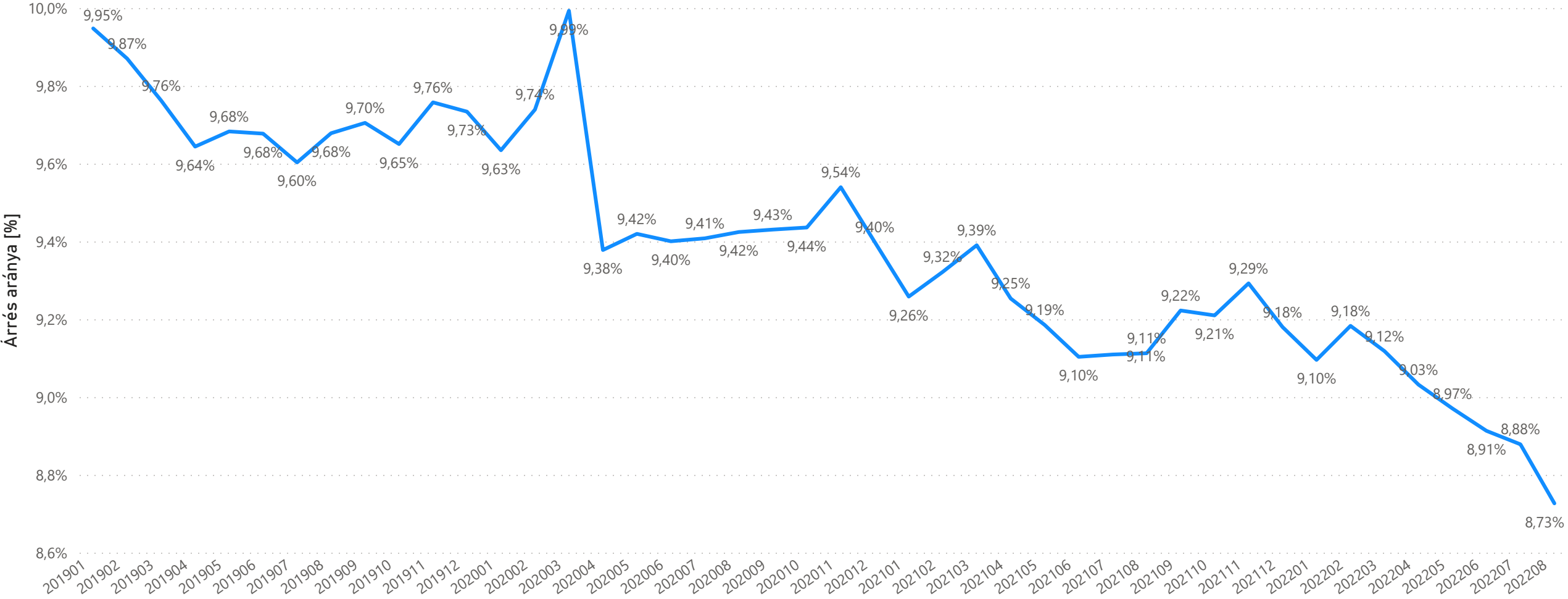
Gyógyszerspecialitások: árrés aránya a bruttó fogyár forgalomban

2013-ban az árrés aránya 11,52 % volt (az alkalmazott módszertant használva adódott ez az elméleti érték). 2022-re ez az arány 2,53 %-ot esett 8,99 %-ra. Ezekről az elméleti, számolt értékektől a valóság eltérhet, a tényleges adatokat az éves mérlegek alapján lehetne összeszámolni.

Gyógyszerspecialitások fogvár forgalmának árréstartalma havonta 2019-2022

A 2019 év elején közel 10 %-os árrés-arány idén augusztusra 8,73 %-ra fogyott.

Módszertan

Az eddig alkalmazott technológiát (az adatforrás Access adatbázis, a feldolgozás és a diagram-készítés Excel) felváltottam egy hatékonyabb kialakításra. Minden letölthető adatbázist egy központi rendszerben egyesítettem (ennek a motorja **SQLite**). Ez az **egyesített adatbázis** egyaránt elérhető **Jupyter Notebook** munkafüzetből (ahol pl. **Pandas** használható az adatok manipulálására) és a **Power BI** alkalmazásból is.

A végső megjelenítésért a *Power BI vizualizáció* felelős.

Ezzel az adatfeldolgozási idő percekre rövidíthető, az időt és az energiát a **storytelling** igényli majd, hogy ne csak vonalakat és számokat lássanak a Kollégák.

A módszertan a **GitHub** site **neak_pharma_statistica** repositoryban elérhető, Notebook és HTML formátumban egyaránt.

Az elemzések csupán tájékozódásra szolgálnak, magánvéleményt tükröznek!

